

**YANGI TEXNOLOGIYALAR VA INTEGRALLASHGAN O‘QITISH
KURSLARI: RAQAMLI VOSITALARNING QO‘LLANILISHI**

*Andijon Davlat Chet tillar Instituti
Roman – German va Slavyan tillari fakulteti
Nemis tili yo‘nalishi 401- guruh talabasi
Murodilova Durdona
Ilmiy rahbar: Nabiyeva Gulbaxor
+998 91 681 35 33
durdonabakhramovna20@gmail.com*

Annotatsiya

Ushbu maqolada chet tillarini o‘qitish jarayonida yangi texnologiyalar va raqamli vositalarning qo‘llanilishi tahlil qilinadi. Integrallashgan o‘qitish kurslari orqali chet tilini boshqa fanlar bilan uyg‘unlashtirish til kompetentsiyasini rivojlantirishga yordam beradi. Raqamli platformalar, mobil ilovalar, sun‘iy intellekt vositalari va interaktiv o‘quv materiallari o‘quvchilarga til o‘rganishni qiziqarli va samarali qiladi. Maqolada CLIL yondashuvi va loyiha asosida o‘qitish metodlari orqali raqamli vositalarning ta‘lim jarayoniga qo‘shgan hissasi haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: Integrallashgan o‘qitish, Chet tili ta‘limi, Raqamli vositalar, CLIL yondashuvi, Mobil ilovalar, Sun‘iy intellekt, Interaktiv ta‘lim, Innovatsion texnologiyalar

Abstract

The article examines the application of new technologies and digital tools in foreign language teaching. Integrated courses that combine language learning with other subjects contribute to the development of language competence. Digital platforms, mobile apps, AI-based tools, and interactive educational materials make the language learning process engaging and effective. The article discusses the benefits of CLIL and project-based learning methods, as well as the role of digital tools in enhancing the educational process.

Keywords: Integrated teaching, Foreign language education, Digital tools, CLIL approach, Mobile applications, Artificial intelligence, Interactive learning, Innovative technologies

Аннотация

В статье рассматривается использование новых технологий и цифровых инструментов в процессе обучения иностранным языкам. Интегрированные курсы обучения, объединяющие изучение языка с другими дисциплинами, способствуют развитию языковой компетенции. Цифровые платформы, мобильные приложения, инструменты на основе искусственного интеллекта и интерактивные учебные материалы делают процесс изучения языка более интересным и эффективным. В статье обсуждаются преимущества методов CLIL и проектного обучения, а также вклад цифровых инструментов в образовательный процесс.

Ключевые слова: Интегрированное обучение, Обучение иностранным языкам, Цифровые инструменты, Метод CLIL, Мобильные приложения,

Kirish

Chet tillarini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar va texnologiyalar jadal rivojlanmoqda. An'anaviy metodlar endi o'quvchilarni to'liq qanoatlantira olmaydi, chunki ular dinamik va interfaol o'quv muhitiga muhtoj. Shu sababli integrallashgan o'qitish kurslari va raqamli vositalar orqali ta'lim jarayonini samaraliroq qilish mumkin. Integrallashgan kurslar chet tilini boshqa fanlar bilan bog'lagan holda o'rgatishni nazarda tutadi, bunda yangi texnologiyalar til o'rgatish jarayonining asosiy qismi sifatida foydalaniladi. Ushbu maqolada yangi texnologiyalar va raqamli vositalarning integrallashgan o'qitish kurslarida qo'llanilishi, afzalliklari va samaradorligi haqida so'z yuritiladi.

Integrallashgan o'qitish kurslarining mohiyati

Integrallashgan o'qitish kurslari (CLIL – Content and Language Integrated Learning) chet tilini o'qitishni boshqa fanlar, masalan, tarix, biologiya, matematika kabi fanlar bilan bog'laydi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga til o'rganish bilan birga boshqa fanlarga oid bilimlarni ham o'zlashtirish imkoniyatini yaratadi. CLIL yondashuvi yordamida o'quvchilar tilni real hayotiy vaziyatlarda qo'llashga o'rganadilar, bu esa til kompetentsiyasini samarali rivojlantirishga yordam beradi.

Yangi texnologiyalar va raqamli vositalar

Yangi texnologiyalar chet tillarini o'qitish jarayonida keng qo'llanilmoqda. Interaktiv platformalar, mobil ilovalar, sun'iy intellekt asosidagi vositalar va raqamli o'quv materiallari o'quvchilarga til o'rganish jarayonida yordam beradi. Ushbu texnologiyalar o'quvchilar uchun qo'shimcha qulaylik va imkoniyatlar yaratadi.

1. Interaktiv platformalar: Quizlet, Kahoot, Edmodo kabi platformalar orqali o'quvchilar o'z bilimlarini mustahkamlashlari mumkin. Ular real vaqt rejimida o'zaro muloqot qilib, bilim almashadilar.

2. Mobil ilovalar: Duolingo, Babbel, Memrise kabi ilovalar til o'rganish jarayonini yengillashtiradi. Ular interaktiv mashqlar, eshitish va talaffuzni rivojlantiruvchi vositalar taqdim etadi.

3. Sun'iy intellekt asosidagi vositalar: Chatbotlar, avtomatik tarjima vositalari (masalan, Google Translate) va nutq sintezatorlari o'quvchilarga til o'rganish jarayonida yordam beradi. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar nutq qobiliyatlarini mustaqil ravishda rivojlantirishlari mumkin.

4. Raqamli o'quv materiallari: Elektron darsliklar, onlayn video kurslar, podkastlar o'quvchilarga turli xil mavzularda bilim olish imkoniyatini beradi. YouTube, Coursera, Udemy kabi platformalar orqali til o'rganishni qo'llab-quvvatlash mumkin.

Raqamli vositalarning afzalliklari

1. Moslashuvchanlik: O'quvchilar raqamli vositalar yordamida istalgan vaqtda va joyda til o'rganishlari mumkin. Bu ayniqsa, masofaviy ta'limda juda qulay.

2. Individuallashtirilgan o'qitish: Sun'iy intellekt asosidagi vositalar o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashgan o'quv dasturlarini taqdim etadi. Har bir o'quvchiga o'z bilim darajasiga mos topshiriqlar beriladi.

3. Interfaollik va qiziqarli o'quv jarayoni: Raqamli vositalar yordamida darslar

interaktiv va qiziqarli bo'lib, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Masalan, onlayn viktorinalar, o'yinlar va videolar o'quvchilarni o'qishga jalb qiladi.

4. Ko'p madaniyatlilik: Onlayn materiallar orqali o'quvchilar turli madaniyatlar haqida ko'proq ma'lumot olishlari mumkin. Bu ularga madaniyatlararo kompetensiyani rivojlantirish imkonini beradi.

Amaliy misollar

Integrallashgan o'qitish kurslarida raqamli vositalardan foydalanish bo'yicha bir nechta amaliy misollar mavjud. Masalan, tarix darsida ingliz tilida interaktiv taqdimotlar tayyorlash, biologiya fanida chet tilida tajribalar o'tkazish, matematika darsida raqamli kalkulyator ilovalaridan foydalanish o'quvchilarning til va fan bilimlarini birgalikda rivojlantiradi.

Xulosa

Yangi texnologiyalar va raqamli vositalarning qo'llanilishi chet tillarini o'qitishning integrallashgan kurslarida muhim rol o'ynaydi. Ular o'quvchilar uchun moslashuvchan, interaktiv va qiziqarli o'quv jarayonini ta'minlaydi. Integrallashgan yondashuv va texnologiyalar yordamida o'quvchilar nafaqat til bilimlarini, balki boshqa fanlarga oid ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar. Shunday qilib, zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli vositalarni keng qo'llash kelajakda yanada muvaffaqiyatli natijalarga erishishga yordam beradi.

Foydanilgan adabiyotlar:

1. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press.

Ushbu kitob CLIL (Content and Language Integrated Learning) metodining asosiy nazariy jihatlarini tushuntiradi va chet tillarini o'qitishda integrallashgan yondashuvning samaradorligini ko'rsatadi.

2. Dudeney, G., & Hockly, N. (2016). Digital Learning and Teaching. Pearson Education.

Raqamli texnologiyalarning ta'limdagi qo'llanilishi va o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlash uchun zamonaviy vositalar haqida ma'lumot beradi.

3. Mehdiyev, S. (2019). Chet tillarini innovatsion texnologiyalar yordamida o'qitish. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.